

Терпляче пройшла крізь життєві випробування 97-річна Ольга Бережна

Давно мав намір написати про непросту і нелегку долю 97-річної колишньої партизанки, невтомної трудівниці О. Л. Бережної. І ось, врешті, одного жовтневого дня попрямував до оселі її доньки Ганни Павлівни та зятя Василя Сергійовича Євтушків, де кілька останніх десятиліть мешкає бабуся.

Там мене стріла господиня дому і повідомила:

- Матір пішла на ринок.

- А чи скоро буде? - запитую в жінки.

- Через годину-півтори, бо ж вона любить поторгуватися, поспілкуватися зі знайомими. Тому приходьте в обідню пору.

В ці хвилини я мимоволі подумав: "Нічого собі! Бабуся у такому поважному віці ще вільно і самостійно здійснює походи за покупками на ринок, який знаходиться не менше кілометра від хати".

А коли знову прийшов у визначений час до Євтушків, то Ольга Леонтіївна вже чекала мене. Її привітні очі світилися щирою приязню та добром, а приемний голос відразу налаштував на довірливу розмову. Тому відразу прошу шановну співрозмовницю розповісти про свій родовід.

- Народилася я у селі Морочно нинішнього Заріченського району в неможливі багатодітній сім'ї, - починає свою оповідь О. Л. Бережна. - В моїх батьків народилося десять дітей, тож їм було про кого турбуватися. Тому

лютим ворогом. А кількарічного синочка залишили на виховання батькам.

- В нашому загоні були люди різних національностей, - пригадує Ольга Леонтіївна. - В ньому знайшли захист від звірств гітлерівців сім'ї євреїв та циганів. Вони разом з нами, українцями, ставали народними месниками. Я особисто під час перебування в загоні допомагала лікарям у медчастині, а мій чоловік ходив з партизанами у розвідку та на інші бойові завдання.

Коли у 1944 році радянські війська звільнили наш край від фашистів, я повернулася в рідне село, а Павло пішов на фронт.

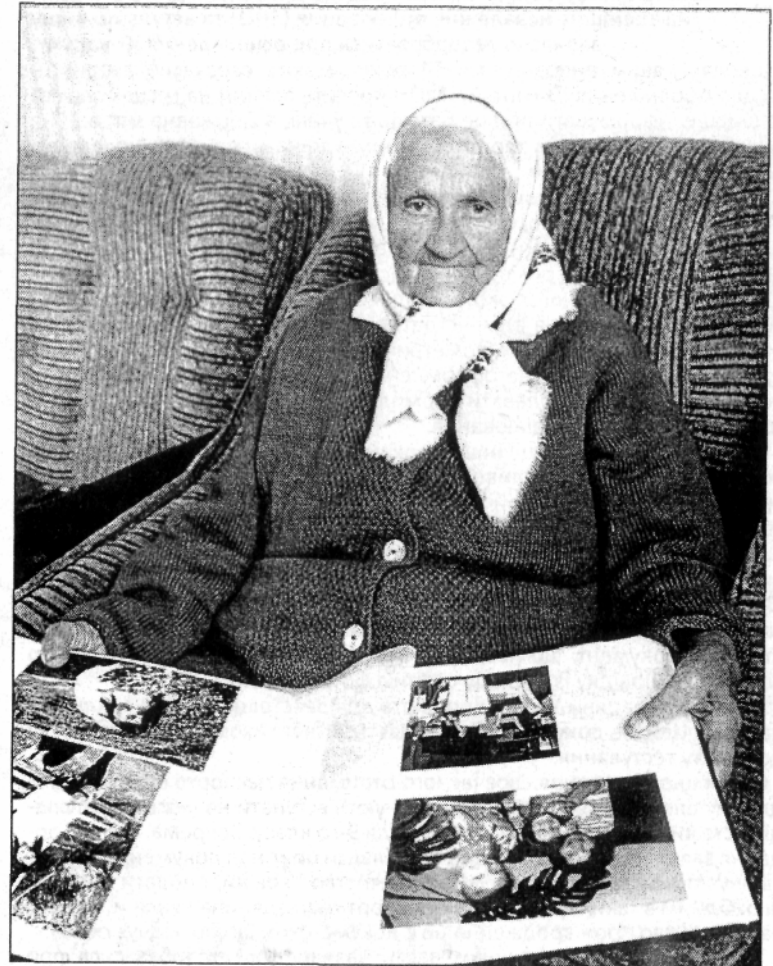
Довго чекала молода жінка повернення свого коханого, не раз тихо плакала у безсонні ночі, бо не знала, в які краї закинула його доля, чи минула його ворожа куля. Вона тоді не віддала, що Павло в одному з кровопролитних боїв був важко контужений і тривалий час лікувався у госпіталі. Тож якою невимовною радістю було його повернення до рідної домівки, адже на нього так терпляче чекала молода дружи-

розпочав покійний батько.

Пригадуючи ті далекі повоєнні часи, О. Л. Бережна розповідає про те, як доводилося важко працювати, адже вдень вона гнула спину на колгоспній фермі та в полі у льонарській ланці. А вранці, до роботи, і увечері, після неї, поралася у власному господарстві, бо щиро дбала, аби діти були ситі, вдягнуті і взуті.

- Не можна сказати, що ми голодували, - продовжує розмову Ольга Леонтіївна. - Допомагали харчами батьки та сестри. Та й сама я турбувалася, щоб на столі був хліб і щось до нього. Тому постійно ходила за п'ятдесят кілометрів у білоруський Пінськ, щоб там купити десять паяниць хліба, яких вистачало моїй сім'ї на тиждень.

З приємністю говорить жінка про те, що їй у всьому підсобляли діти. І вдома гарно порядкували, і ходили їй допомагати в колгосп, зокрема, полоти льон, його вибирати, стелити і підіймати тресту. Гуртом заготовляли сіно для корови, зносили його радюгами по польських болотах-мочарях. Тому вирости працювистими і самостійними. Не сподіваючись на чиюсь підтримку, з юних літ самі влаштували своє особисте життя. Ще молодими поїхали з села у Херсон на заробітки Володя і Люба.

трудилися на землі з раннього ранку і до пізнього вечора, привчали і нас до нелегкої хліборобської праці, щоб ми могли у дорослому житті дати собі раду.

Як і всі сільські діти, Оля мріяла про школу, хотіла бути освіченою. На жаль, через бідність, сподівання дівчинки не збулися, вона лише змогла закінчити перший і водночас останній свій учнівський клас. За цей час навчилася трохи читати і писати. Далі їй чекала звичайна доля сільської дівчини з незаможної родини – важка селянська праця, заміжжя, діти...

В дев'ятнадцять років Олю посватав місцевий гарний і працюючий парубок Павло. А згодом Господь дарував їм синочка-первістка Володю. Та недовго раділа своєму сімейному щастю молода родина. Розпочалася страшна війна, фашистська окупація. Оля і Павло не могли байдуже дивитися на безчинства загарбників на рідній землі і вирішили обоє піти в партизанський загін з'єднання Бегми, щоб по-справжньому боротися з

на і любий синочок...

У перші повоєнні роки вони взяли будувати власну хату, а щедрий лелека їм приніс ще трьох діточок – Любу, Мішу і наймолодшу Ганну. Тоді було нелегко, але працююче молодде подружжя жило надією і вірою в краще майбутнє, важко працювало, щиро дбаючи про своїх малят. Та над їхнім сімейним щастям і світлими мріями нависла чорна хмара бід. У тридцять три роки у Рівненському госпіталі раптово помер від колишніх фронтових ран їхній чоловік і батько Павло. Мов чайка-кигиця, обнімала, пригортала своїх чотирьох діточок, згорьована 29-річна вдовиця. Тоді найстаршому було десять років, а найменшній Ганнусі – лише п'ять місяців.

• - Важко нам було зростати без батька-годувальника, - втручається в розмову Ганна Павлівна. - Та, дякуючи Богу, нас у всьому підтримували і матеріально допомагали дід та баба, інші родичі. Завдяки їм матері вдалося закінчити будівництво хати, яке

там знайшли свої долі і залишилися назавжди. В Луцьку опинився Міша, відтак це місто стало для нього рідним. Наймолодша донька Ганна після закінчення Костопільського медичного училища у 1970 році приїхала працювати в Березнівську районну лікарню. Тут зустріла гарного і працюючого хлопця Василя, з яким поєднала своє подальше життя. Спільною працею звели гарний просторий дім, виховали хороших сина та доньку, радіють своїм чудовим внукам.

Коли на порозі оселі О. Л. Бережної з'явилися непрохані старість, самотність, донька Ганна і зять Василь покликали її до себе, в Березне.

- Спочатку мама приїжджала до нас на зиму, бо в теплі пори року вона була в селі, садила там город, вирощувала птицю, - розповідає Ганна Павлівна. - А з 2000 року вже постійно живе у нашій сім'ї.

Під час тривалої розмови зрозумів, що тут Ольга Леонтіївна оточена повагою та піклуванням. Зокрема, про стан її

здоров'я постійно піклується дочка-медичка. Коли старенька, буває, хворіє, то Ганна Павлівна вчасно її "прокапає", зробить потрібні уколи або дасть помічні таблетки. Дбають діти й про відповідне харчування рідної людини такого поважного віку.

Незважаючи на свої солідні вікові паспортні дані, О. Л. Бережна веде досить активне життя. Ще донедавна в'язала зимові шкарпетки, якими обдаровувала усіх рідних та близьких. Вона у теплі пори року постійно виходить на прогулянку вулицями міста та відпочиває на алеях міського парку культури, милуючись неповторною красою природи. Її регулярно можна побачити на міському ринку, де бабуся скуповує необхідні продукти та спілкується з численними своїми знайомими. В неділю і у свята жінка як віруюча православна християнка відвідує богослужіння в храмі. В своїх молитвах дякує Богові, що Він дарував їй затишне довголіття і просить у нього щасливої долі рідним та близьким людям. А ще ставить

свічки пам'яті за передчасно померлих сина Володимира та дочки Люби. Важко перенесла матір ці непоправні втрати, які залишилися незагойними ранами у серці, вічним її смутком. Бо не дай, Боже, нікому хоронити своїх дітей.

Але життя продовжується. І хоч нині 97-річна бабуся, враховуючи її поважний вік, вже не може працювати фізично, але вона має бажання ще бути серед людей, жваво цікавиться різними новинами, політикою, обговорює це зі своїми знайомими та подругами. Регулярно читає газети, дивиться телепередачі. Душу Ольги Леонтіївни тішать її п'ятеро внуків, шестеро правнуків та три праправнуки, а ще думка про те, що не дарма вона прожила своє довге, але чесне життя.

Прощаючись з О. Л. Бережною, я щиро побажав їй в гарному настрої дожити до недалекого столітнього ювілею. Хочеться вірити, що Бог подарує їй таку благодать, бо вона заслужила цього.

Павло РАЧОК.